

מסורת הש"ס

6 [מולין קסח, ט] עיין
זכמים [ג, א] [מנדרס, ה]
7 [המיועץ פ"ד דטהרות
מוחקר זק, ט] 8 [כ"ל והאי
טומאה טומאה כו, יעב"ד,
9] גי' א"מ והוי

תורה אור השלם

1. וְכָל הַשְּׂרָץ הַשֹּׂרֵץ עַל
הָאָרֶץ שֶׁקָּץ הוּא לֹא
יִצְבֹּל: וְקִרְיָה יֵא מֵא
אֵל תִּשְׁקָצוּ אֶת
נַפְשׁוֹתֵיכֶם בְּכָל הַשְּׂרָץ
הַשֹּׂרֵץ וְלֹא תִשְׁמָאוּ בָהֶם
וְנִשְׁמָתֶם בָּהֶם:

2. אַךְ מִעֵינַן וּבְדוּר מִקְדָּה
מִיָּם יִתְקַהּ שְׂדוּר וְנִגְעַ
בְּנִקְבָּתָם יִטְמָאוּ:
3. וְקִרְיָה יֵא לֹ

נוסחת הריב"ן

א [ב] וּבְשַׁעַת גְּרִיבְתָן לו
עֵינֵינֶם: [ג] וּבְשַׁעַת [ג] וּלְאֵ:
ד [פ] סְפִיקוֹ: ה [ז] שֶׁלֹּ: ו [ח] יוֹשֵׁב
לוּ עַל: [ט] וְזֶה נֶגַע אֵשׁ לֹא נֶגַע
מִדְּמַי אֲמֵרִינָן: כ [ל] וְזֶה
הוּא בְּתַר כְּלֵי: טו [פ] הַאֲשֵׁר
עָבַד כְּמוֹ קוֹמָה דְרַקִּיעָא
הַמִּיָּד: ו [ח] וְאִתְּ כִּי לֹא
סְמִיכְתָּהּ: [י] דְּמֵי מִיּוּהָ אֲשֵׁר
הוּא חַטָּא כְּלֵי: טז [ק] הַאֲשֵׁר
מֵת אֲוִיל: טז [ק] וְאִתְּ שֶׁרָץ עַל
גִּבֵּי שַׂרְץ כִּיּוֹן דְּמִפְסְקֵי
מַהֲדֵי נִמְחָן דְּמַנְחָא כְּלֵי
דְּמֵי וּסְפִיקוֹ מִנְּגוּעַ עֵינֵינֶם
סְפִיקוֹ מִנְּגוּעַ וְאִתְּ לֹא שֶׁרָץ
וְנִבְלָה נְמֵי כִי וְאִתְּ לֹא שֶׁרָץ
כִּי סְפִיקוֹ עֵינֵינֶם: יז [כ] לֵיּוֹשֵׁב
כְּבִי: יח [כ] דְּמִנְּגוּעַ לֵיּוֹשֵׁב עַל
וּמְחָן דְּמִנְּגוּעַ: יט [כ] וּסְפִיקוֹ
מִנְּגוּעַ: כ [כ] שֶׁרָץ: ק

הגהות הב"ח

א [א] ר"ש ד"ה שרץ קף
וכי בזכיות ולא קאי
שיעורא דנבלה:

גליון הש"ס

גמ' מת בבלי ובלי צף
על פני המים: כעין זה
שבת דף ט"ז:

הגהות הגר"א

א [א] גמ' היטולין. י"ז
בתוספתא (פ"ב דטהרות)
הגרסא הנטולין (וכי'
גרסא: [ב] [ג] שם מת.
כ"ל שרץ (וכי' גרסא: [ד]
דמ"ל דלפני אינה אלף
לענין שרץ נבלה כפסוק
הגמ' דלא כרשי' (תוס'): [ה]
[ג] שם מייבא. כ"ל מ"א
(וכי' הגמ'): [ז] שם
מת ע"ג שרץ. כ"ל שרץ
ע"ג שם (וכי' גרסא: [ח]
וכי': [ט] שם (ומת')
חז"מ (וכן ליפת דפוס'):
[י] שם (ואת"ל שרץ ע"ג
שרץ כיון דמפסקי מהדי
נמחן דמנחה ככלי דמ"א)
תל"מ (ובצמח הגעש
שח"ל) לא מילא ללל חת"ל
אך המעצבים משמע
דגרסא האת"ל להיפך
(ע"ש): [י] שם (ומי חת"ל
לפני ע"ג המים) תל"מ
(דמנחה הוא וכמו שלא
היכי בהצעות שמקודס):

הכותים אין להם פרק תשיעי נזיר סד.

עין משפט
ג' מצוה

ל א מ"י פ"ד מהל' אבות
הטומאה הל"ג:
ל א ב מ"י שם פ"ד הל'
ו:
ל ב ג מ"י שם פ"ד
הל"ג:
ל ג ד ה ו ז ח ט מ"י
שם פ"ד הל"ד:

הגהות התוספות

1. דיבור זה ש"ן לפני
הדיבור הקודם. 2. ט
גורסין מטלטל. 3. כ"ל וכל
דבר. והוא חמלה דיבור
למח. 4. כ"ל עובר עליהם.
5. כ"ל שרץ ע"ג נבלה כו.
6. כ"ל והיל' שרץ שעל גביו
כו. 7. מיתות והל' שרץ על
גביו נמחק. 8. כ"ל הלפס.
9. כ"ל שיעורו בזכיות.
10. כ"ל ומי חת"ל כזה
כלמטה לאיתווי' זו וזה
בזכיות וכן עליונו שזו וזה
(מלמעלה) כלמטה ממעבדו ואם
זו וזה עוזרים זכיות וכלי אלס
ספק הסיטו אין לנו ליתר משום
טומאה כזה אלס צנמג דוקא
דומיל' שרץ וכן אלס מדרכות שם
וזכ' עובד' ספק דרס אין לטהר
משום טומאה כזה: **ב' ע"ג** רמי
בר המט מת בבלי ובלי צף על פני
המים מהו בתר בלי' אוזלינן. והל'
נח או דילמא בתר מי' אוזלינן והל'
לא נח מת ע"ג שרץ מהו כיון דהל'
טומאה ערב והאי טומאה ז' כמי
דמחמא ככלי דמי' או דילמא כיון
דהאי טומאה כמאן טומאה' סמיכתא
היא ואת"ל כמאן דמחמא ככלי דמי'
דמי' שרץ ע"ג נבלה ונבלה כזה על
פני המים מהו כיון דמרוייהו טומאה
ערב טומאה סמיכתא היא כחל
טומאה עבה ולא חשיב כמנומת או
דילמא האי כוית והאי כעדשה שרץ
על גבי שרץ מהו הני דלמי' חד
שיעורא הוא או דילמא כיון דמפסקי
מהדי לא הא טימנאי לומר כיון

מוסף רש"י

כל מקום שהוא שרץ,
אפילו על המים, ומי' על
השרץ, אם כ"ל, כן
טומאה ודאי כן טומאה
ספק (וחז"ל קכ"ד).

פ"י הרא"ש

בתנן ספק טומאה צפה בין
בבלים בין בקרקע. משנה
היא פ"ד דמסכת טהרות
וקמי' לטיל מינה אלו
ספיקות שטהרו חכמים
וכו' ט' טומאה צפה על פני
המים. וקמי' בתר הכי' ט'
דמי' שרץ צפה על פני המים
פירושו שטהרו חכמים בין
במים שבכלים בין במים
שעל פני קרקע. כתיב כל
השרץ השרץ וכו' דמשמע
בכל מקום שהוא שרץ פי'
ראוי לשרוף ואפי' על
המים (ש"מ) [מטמא].
וכתיב השרץ השרץ על
הארץ דמשמע דוקא על
הארץ מטמא: ה' כיצד.
דאי' נגע בכל מקום טמא
אבל ספק נגע על המים
טהור: כתיב אך מעיני' וכו'
מקום מים יהיה טהור
דמשמע הנוגע בשרץ שעל
פני מי' מעיני' וכו' ומקו'
טהור: וכתיב בהרי' ה'
והנוגע בהם יטמא דמשמע
בכל מקום: כל הניטולין
והנגרין. א' נטל שרץ
כידו או גוררו בארץ אבל
טהרות ט' נגע ט' לא נגע
ספק נגע על המים חשיבה
טומאה צפה כיון שהוא
בין האדם: והנוגרין. אם
דוק באויר אבל טהרות
אפי' שבא מכת האדם
חשוב טומאה צפה: חזן
מכיות מן המת. ושרוף ט'
העליל על הטהרות מטמאם
דטהרות טומאה צפה
מקרא דכתיב בשרץ גמרי'
הלכך לאו מהט"ה אלא
בטומאה מנגע דשימא
בשרץ: והמאהיל ע"פ
הטומאה כגון שרוף
טהרות ט' המאהיל על המת
דכזה י' בס' מגע טהור בין
הטומאה צפה ט'
איתא בתוס' דטהרות כשם
שטהרו ט' טומאה צפה וכו'
כך טהור וכו' טהרה צפה
וכי' כיצד עריבה שהיתה
בטמא טומאת מת וככו

כתיב אך מעיני' וכו' מקוה מים יהיה טהור וכתיב **יטמא**
(ע"ד הערב) **הא כיצד בכלים מטמא**. דדוקא דומיל' דמעיני'
וזכור שהם מים שעל גבי קרקע: **ב' הניטולין**. אלס עומד בזכיות
וזכור היה משלש' שרץ [ספק] נגע זו האדם העומד בזכיות: או
הנגרין. שהיה חזירו גורר שרץ על

פני המים ספק נגע ספקו טמא:
מפני שהן כמוזנין כיון [שיד] אלס
מופס צם אין כן דין טומאה כזה:
והמאהיל ע"ג פני הטומאה.
כגון אלס הנוגץ
במים ונמנא כוית מנת קבוע בזכיות
ספק עבר הטהור עליו והאחיל על
המת דשרץ כי האי גוונא טהור או
זכיות לטומאה מנגע דכך לי [נטהר]
כזה וטומאה קבוע כמו טומאה
הלפס וטהרה קבוע מ"מ צאהל לא
מטהרין: דכר' שהוא טמא למעלה
כלמטה לאיתווי' זו וזה טומאה
בזכיות וכן עליונו שזו וזה
(מלמעלה) כלמטה ממעבדו ואם
זו וזה עוזרים זכיות וכלי אלס
ספק הסיטו אין לנו ליתר משום
טומאה כזה אלס צנמג דוקא
דומיל' שרץ וכן אלס מדרכות שם
וזכ' עובד' ספק דרס אין לטהר
משום טומאה כזה: **ב' ע"ג** רמי
בר המט מת בבלי ובלי צף על פני
המים מהו בתר בלי' אוזלינן. והל'
נח או דילמא בתר מי' אוזלינן והל'
לא נח מת ע"ג שרץ מהו כיון דהל'
טומאה ערב והאי טומאה ז' כמי
דמחמא ככלי דמי' או דילמא כיון
דהאי טומאה כמאן טומאה' סמיכתא
היא ואת"ל כמאן דמחמא ככלי דמי'
דמי' שרץ ע"ג נבלה ונבלה כזה על
פני המים מהו כיון דמרוייהו טומאה
ערב טומאה סמיכתא היא כחל
טומאה עבה ולא חשיב כמנומת או
דילמא האי כוית והאי כעדשה שרץ
על גבי שרץ מהו הני דלמי' חד
שיעורא הוא או דילמא כיון דמפסקי
מהדי לא הא טימנאי לומר כיון

דמפסקי לא נבלה ט' שנימוחה מי הוי הך נבלה כי משקה והוי שרץ
שעל גבה טומאה כזה על פני המים או דילמא אוכלין הוא ואת"ל
כי אוכלין הויין לה ואינן חשודים משקה וה"ל כמי שאינו קף על
פני המים והל' שרץ על גביו' הואיל כשהנבלה שנימוחה כזה על פני
המים כוית' והאי כעדשה כמאן דמנח דמי שרץ ע"ג שכבת זרע
מהו מי הוי' לה כי משקה ואת"ל כיון דמתנקר מגופיה לא חשיב
משקה אלס כי אוכלין יש לדנוי שרץ ע"ג מי חטאת שיהי' שם אפר
ומים וע"י האפר הוא עב ומי חטאת דנקיט אומר ר"י דלוא הרין
דמני' מנקט אפר הוא עב צלמא אי חשיב צלמא אי לא אלס לרבותא
נקט דלע"ג דלמי' ליימיר על פני דהאי טומאה והאי טומאה היא
ליה כי טומאה סמיכתא: כזה ט' על פני המים מ"מ כיון דהני מי
חטאת הוו להו משקה י' עליהן ו' והואיל' כי כזה על פני המים:
נזיר

של תרומה כרוב סביב או בנייר נתון בתוכו וירדו גשמים ונתמלאת הרי הוא צף ע"פ המים ט' נגע בה ספק לא נגע ספקו טהור מפני שזה טהרה צפה על פני המים ופליגי בה ר"י ורבנן בפ"ד טהרות דתני הוורק
טומאה ממקום למקום ככו לבין המפתחות טמא מפתח לבין ככרות טהור: וכל שהוא מטמא מלמעלה לאיתווי' זה וזה. כיון עליונו של זב וחתונונו של זב דמטמאי'
בלא נגיעה ספקן טמא דלא טהור אלא ספק טומאה מנגע: מת בבלי ובלי צף ע"פ המים. וירדע הוא שלא האהיל עליו ומפסקא ליה אם נגע אם לא נגע והי' למבעיא שרץ ככלי: בהר כלי אוזלי' והרי צף או בהר מת
אולי' והרי הוא מונח. ואת"ל (3) לאו בתר כלי אוזלי' אולי' כמנוח: מת על גבי שרץ. וס' נגע במת מי אמרי' כיון דשניהם מטמאים חשיב כחד גופא והוי טומאה צפה. או דילמא כיון דאין טומאתם שוה שוה וטומאה ערב
וזה טומאה ד' הוי כמנוח ככלי: שרץ ע"ג נבלה מי אמרי' כיון דשניהם טומאה ערב כחד גופא מימי' והוי טומאה צפה: או דילמא כיון דהאי כמנוח ככלי: שרץ ע"ג שרץ וס' נגע בעליון שרץ או דילמא טומאתן
וישערן שוה: או דילמא כיון דמפסקי מהדי לא: שרץ ע"ג נבלה שנימוחה מהו כיון דנימוחה הו"ל משקה ולא הריא הפסקה בין שרץ למים או דילמא האי אוכל' הוי'. כיון דמאובל בא חשיבי הפסק:

א) נראה דל"ל וכן כשהטומאה כזה דהכי כו'. ב) גירסת רבינו ואת"ל לאו בתר כלי אוזלינן והיינו לפי פ"י ז' דלא אוזלינן בתר כלי מקרי קף ודלא כפי' התוס'.